

Donderdag

- 09u30 Verzamelen Park Plaza Utrecht Center (H)
- 09u45 Vertrek te voet
- 10u00 **Tivoli Vredenburg (1)** met Patrick Fransen (NOAHH)
- 11u15 Ophalen fietsen (F) + vertrek te fiets (2.8 km)
- 11u45 **Stichting Overhoop (2)** met Maarten Nieuwenhuizen
- 13u45 Vertrek te fiets (3.6 km)
- 14u00 **Werkspoorfabriek (3)** met Bart Kellerhuis (Zecc Architecten)
- 15u00 Fietstocht via **Solo Cartesius (4)** naar **Onderdelenloods (5)**
- 16u00 Visie over stadsontwikkeling met focus op **Wisselspoor (5)** met Philippe Thijsen, projectmanager Stad Utrecht
- 18u00 Vertrek richting hotel (H)
- 19u00 Diner getraakteerd door de partners van de reis bij **Café Carèl (R)**

Vrijdag

- 09u00 Vertrek te fiets aan hotel (3.1 km)
- 09u30 **Vakschool Nimeto (6)** met Maarten van Kesteren
- 10u45 Vertrek te fiets (2.2 km)
- 11u00 **Rietveldwoningen Erasmuslaan (7)** met Arco Ooms en Nathalie Dubois (Centraal Museum)
- 12u15 Vertrek te fiets (1.8 km)
- 12u30 Broodjeslunch bij **Grand Café Living Utrecht (L)**
- 14u00 Vertrek te voet (500m)
- 14u30 **Universiteitsbibliotheek Uithof (8)** met Jan Vanweert
- 16u00 Vertrek te fiets (5.5 km)
- 16u30 Fietsen afzetten - vertrek richting hotel
- 17u00 Aankomst hotel - einde tweedaagse

AW **TWEEDAAGSE**
ARCHITECTUURWIJZER **UTRECHT 23-24/04/2026**

Architectuurwijzer vzw is een culturele architectuurorganisatie die bijdraagt aan kwaliteitsvolle architectuur, betekenisvolle plekken en een vernieuwende wooncultuur in Vlaanderen. Onze missie vertrekt vanuit het besef dat architectuur de samenleving beïnvloedt én er tegelijk door gevormd wordt. Architectuur wordt ontworpen, gebouwd, bewoond en beleefd. Ze is voortdurend in beweging, doorheen de tijd en onder invloed van maatschappelijke verandering.

AW kan rekenen op de steun van Vlaanderen, stad Hasselt, Cultuurcentrum Hasselt, Provincie Limburg, Embuild Limburg, stad Genk, C-mine cultuurcentrum, UHasselt Architectuur en Kunst, Z33, Cera, Knokke-Heist, CPE, Tarkett, Vandersanden Group, Cedral, Equitone, Reynaers, Forster, Architectura, Steven Massart fotografie.

De afgelopen 35 jaar vormt Utrecht, met haar historisch centrum langs de Rijn, een plaats van continue transformatie, waarin historische gelaagdheid en vooruitstrevende ontwerpstrategieën hand in hand gaan. In plaats van grootschalige nieuwbouw staat steeds vaker de vraag centraal hoe het bestaande kan worden hergewaardeerd, aangepast en toekomstbestendig gemaakt.

Een belangrijke aanleiding voor deze reis is de renovatie en uitbreiding van vakschool Nimeto, een project van Maarten van Kesteren architecten in opdracht van Stichting Mevrouw Meijer. Het project is een exemplarisch voorbeeld van hoe een naoorlogs onderwijsgebouw kan worden getransformeerd tot een hedendaagse leeromgeving. Het project toont hoe ambacht, circulariteit en ruimtelijke kwaliteit op een overtuigende manier samenkomen. De visie van Stichting Mevrouw Meijer vormt hierbij een belangrijk referentiekader en illustreert tevens hoe goed opdrachtgeverschap een cruciale rol speelt in betekenisvolle transformatie.

Op grotere stedenbouwkundige schaal vinden we deze experimenten met nieuwe vormen van hergebruik en verdichting in Wisselspoor. Het masterplan (DELVA en Studioninedots) transformeert een voormalig spoor- en industriegebied aan de rand van de stad tot een fijnmazig stedelijk weefsel, gebaseerd op cityblokken. Projecten zoals de Bovenbouwwerkplaats (Studioninedots), de herbestemde Onderdelenloods (Zecc Architecten) en collectieve woongebouwen (Office Winhov e.a.) maken deze visie tastbaar en laten zien hoe werken en wonen opnieuw met elkaar worden verweven.

Deze projecten tonen slechts een greep van een bredere ontwerphouding die in Utrecht zichtbaar is: een architectuurpraktijk die vertrekt vanuit het bestaande en inzet op continuïteit en transformatie.

1. TIVOLI VREDENBURG

NOAHH, NL Architects, Architectuurcentrale Thijs Asselbergs, Jo Coenen Architects Urbanists / 2003-2016 / Vredenburgkade 11, 3511 WC Utrecht

Het muziekgebouw TivoliVredenburg bouwt voort op het oorspronkelijke ontwerp van het voormalige Muziekcentrum Vredenburg van Herman Hertzberger uit 1972. De iconische Grote Zaal werd gerestaureerd en het complex kreeg een uitbreiding in de breedte én in de hoogte met vier nieuwe, unieke muziekzalen. De muziekzalen presenteren zich als afzonderlijke, zwevende volumes, elk ontworpen door een andere architect. Een 45 meter hoge glazen vliesgevel maakt deze stapeling van zalen van buitenaf leesbaar. Binnen worden zij ontsloten en met elkaar verbonden door royale foyers die eerder aanvoelen als stadspelen: volwaardige, publiek toegankelijke tussenzones. Het gebouw fungeert daarmee als een uitbreiding van de openbare ruimte rond de Vredenburg en werd in 2015 bekroond met de Rietveldprijs.

Tivoli Vredenburg (NOAHH) © Joris D'Haese

2. STICHTING OVERHOOP

Open Muur architecten / 2020 / Camera Obscuradreef 122, 3561 XN Utrecht

In opdracht van wooncoöperatie Overhoop ontwierp Open Muur architecten de transformatie van een woon- en winkelgebouw aan de Camera Obscuradreef in Overvecht, Utrecht. Centraal in de opgave staan circulariteit en het energetisch verbeteren van de gebouwschil. De gevel werd thermisch geïsoleerd en de dieptewerking, kenmerkend voor de jaren '60-architectuur, is in ere hersteld. Het dak is niet alleen thermisch verbeterd, maar ook getransformeerd tot een collectief dakterras en energiedak met 65 zonnepanelen. Tot slot zorgt de introductie van een buurthuis en een weggeefwinkel voor een sterke sociale verankering van het gebouw in de wijk.

Daktuin Stichting Overhoop (Open Muur architecten) © Bas van Setten

3. WERKSPORFABRIEK

Zecc Architecten / 2016 - 2019 / Schaverijstraat 11, 3534 AS Utrecht

In het Werkspoorkwartier van Utrecht transformeerde Zecc een 175 meter lange industriële loods tot een levendige plek voor creatieve ondernemingen. Het ontwerp combineert behoud van het robuuste industriële karakter met flexibiliteit: samen met Respace paste Zecc een volledig demonteerbaar inbouwsysteem toe, zodat de ruimte eenvoudig aanpasbaar is aan de behoeften van de gebruikers. Met circulariteit als uitgangspunt won het project in 2018 de ABN AMRO Circular Economy Award. Het gebouw bestaat uit een constellatie van kleinere eenheden, verbonden door grote, lichte, gedeelde ruimtes dankzij strategisch geplaatste nieuwe gevelopeningen. Deze hedendaagse transformatie laat zien hoe industriële gebouwen een duurzame en dynamische nieuwe bestemming kunnen krijgen.

Centrale ruimte in de Werkspoorfabriek (Zecc) © Wouter van der Sar

4. SOLO CARTESIUS

Zecc Architecten / 2018 - 2023 / Perronlaan 3, 3534 BG Utrecht

In het hart van de Cartesiusdriehoek staat appartementengebouw Solo, het eerste woongebouw van de toekomstige stadswijk met circa 2.800 woningen. Solo telt 80 huurappartementen, waaronder 7 atelierwoningen en 10 Friends-woningen, met 575 m² commerciële plint. Deze functies zijn ondergebracht in een gebouw met een massieve betonnen basisstructuur, die in contrast staat met de brede, rondom doorlopende balkons in een lichte, groene staalconstructie. Ook aan de binnenzijde komt deze stalen structuur terug en voorziet hier in heldere circulatie en ontsluiting van de wooneenheden. De mix van functies en het open karakter van het gebouw vormen zo een levendige start voor de nieuwe wijk.

Aanzicht van Solo Cartesius (Zecc) © Stijn Poelstra

5. WISSELSPOOR

Landschap en masterplan: Gemeente Utrecht, Delva Landscape Architecture, Studioninedots / Wisselstraat 7, 3551 WG Utrecht

Een 'stoer stukkie stad' – zo wordt de stedelijke herontwikkelingswijk Wisselspoor op het voormalige terrein van de Koninklijke Nederlandse Fabriek voor Werktuigen en Spooormateriaal genoemd. De wijk die opgedeeld is in vier deelgebieden combineert behoud van het industriële erfgoed met nieuwbouw. Er komen diverse woningen, twee parken en 28.000 m² aan culturele en maatschappelijke voorzieningen, creatieve bedrijven en horeca. Projectmanager Philippe Thijssen neemt ons mee doorheen het gebied en toont aan de hand van deze case study hoe de stad wilt transformeren naar een 10-minutenstad.

6. VAKSCHOOL NIMETO

Maarten van Kesteren architecten / 2018 - 2023 / Smijerslaan 2, 3572 LP Utrecht

Behoud en transformatie staan centraal in de renovatie en uitbreiding van Vakschool Nimeto. Het project werd begeleid door Stichting Mevrouw Meijer, een vzw die via ontwerpend onderzoek pleit voor het behoud van bestaande gebouwen en zich zo actief verzet tegen sloop. In het kader hiervan organiseerde de stichting een architectuurwedstrijd, die werd gewonnen door Maarten van Kesteren. Zijn ontwerpstrategie richtte zich op het herwinnen van ruimte binnen het bestaande gebouw door het verwijderen van vloeren, waardoor de kelderverdieping kon worden ingericht als dubbelhoge leslokalen. Zo creëerde van Kesteren extra bruikbare oppervlakte zonder uitbreiding in massa. Nieuwe toevoegingen die uitgevoerd zijn in hout versterken de kernwaarden van het ontwerp: licht, lucht en ruimtelijkheid.

Herontwikkeling Onderdelenloods (Zecc) © Stijn Poelstra

Vakschool Nimeto (Maarten van Kesteren architecten) © Hart Nibbrig

7. RIETVELDWONINGEN ERASMUSLAAN

Gerrit Rietveld / 1931 - 1934 / Erasmuslaan 5, 3584 AZ Utrecht

Wie Utrecht zegt, zegt Gerrit Rietveld. Het werk van deze beroemde Nederlandse architect is overal in het land te vinden, maar tijdens onze architectuurreis richten we ons op een bijzondere plek: de Rietveldwoningen aan de Erasmuslaan. Deze woningen, gebouwd in de jaren 1930, bestaan uit twee karakteristieke woonblokken die inmiddels beide als rijksmonument zijn beschermd. Tijdens ons bezoek geven Natalie Dubois, expert en directrice van het Centraal Museum, en architect Arco Ooms ons een inzicht in het ontwerp en de visie van Rietveld. Ze nemen ons mee door de historische context en de unieke architectonische kenmerken van Rietvelds werk.

Woonproject Erasmuslaan (Gerrit Rietveld) © Joris D'Haese

9. UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UITHOF

Wiel Arets Architects / 1997 - 2004 / Heidelberglaan 3, 3584 CS Utrecht

De bibliotheek van de Universiteit van Utrecht manifesteert zich op de Uithof-campus als een bijna monolithische, rechthoekige 'zwarte doos'. Deze doos, opgebouwd uit betonnen en glazen panelen en voorzien van bamboemotieven uit een beeld van fotograaf Kim Zwartz, filtert het daglicht en beschermt tegelijkertijd de 4,2 miljoen boeken. De ingetogen gevel staat in scherp contrast met het open en meer extraverte interieur waar bij binnenkomst een grootse trappenpartij de bezoeker naar een multifunctionele studie- en ontmoetingsruimte op de eerste verdieping leidt. Van hieruit ontvouwen zich vervolgens verschillende plateaus met boeken, een auditorium, een café en werkplekken in de hoogte door het gebouw, waardoor een gelaagd ruimtelijk verhaal ontstaat.

Universiteitsbibliotheek Uithof (Wiel Arets Architects) © Joris D'Haese